

SURXONDARYODA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IMKONIYATLARI

Rahmanova Dilrabo Saydullayevna

Termiz Iqtisodiyot va servis universiteti

Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Turizm haqida tushuncha, Surxondaryo viloyatidagi madaniy yodgorliklar, vohaning tabiati va bu go'shada turizmni rivojlantirishning imkoniyatlari haqida fikr yuritiladi.*

Kalit so'z: *turizm, gastronomik turizm, konservatsiya, restavratsiya, turoperator, sanitariya-epidemiologik talablar, infratuzulma obyektlar*

Turizm so'zi lotin tilidan olingan bo'lib, u aylana bo'ylab harakat qilish - degan ma'noni bildiradi. Keng ma'noda buni kishilarni xayotda harakatda bo'lishlari tushuniladi. Shuningdek, turizm «tur» (belgi) o'rnatish, ya'ni tog' adirlar, uzoq masofalarga sayohat qilish, so'nggi manzilga belgi qo'yish yoki cho'qqiga chiqqanligini bildirish uchun biron bir belgi (yozuv, byust, haykal va x..k) qoldirishni bildiriladi.

Respublikamizda turizm sohasini rivojlantirish hozirgi kunda eng ustuvor sohalardan biriga aylanib bormoqda. Shu bois turizm ayniqsa xalqaro turizm rivojlanishiga xukumat darajasida alohida e'tibor qaratilib, turizm infratuzilmasini yaxshilash va uning salohiyatini oshirish borasida ko'pgina yengilliklar va qulayliklar yaratilib kelinmoqda. 2022 yil 19 sentyabr kuni Prezidentimiz Shavkat Mirziyoev raisligida mamlakatimizning ichki va tashqi turizm salohiyatini yanada oshirish chora-tadbirlari yuzasidan o'tkazilgan videosektor yig'ilishida so'zlagan nutqida sayyohlarga viza berish yengillashtirilgani, aeroportlarda navbatlar va tekshirishlarga barham berilgani, yashil yo'laklar qilinib, valyuta ayirboshlash bema'lol bo'lgani ta'kidlab o'tildi.² Shuningdek, turizm korxonalarini uchun ijtimoiy soliq va aylanma soliq stavkalari 1 foiz etib belgilandi, yer solig'i va mol-mulk soliq stavkalari 90 foizga kamaytirildi. Mehmon o'rinlari soni 2017 yilga nisbatan 3 barobar ko'payib, 125 mingtaga yetdi. Mehmonlar elektron ro'yxatdan o'tkaziladigan bo'ldi. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasining uchinchi yo'nalishida "... turizm va madaniy meros ob'ektlari infratuzilmasini rivojlantirish hamda 8 mingdan ortiq madaniy meros ob'ektlaridan samarali foydalanish vazifalari belgilangan.

Yurtimiz tabiati shunchalik go'zalki, u yurib charchamaydigan, ko'rib ko'z to'ymaydigan diyor. Chotqol, Chimyon, Shohimardon, Baxmal, Omonqo'ton tog'lari, Zarafshon vohalari va Surxon vohasi dam olish, poxodlar uyushtirish, sog'liqni qayta tiklash va uni mustahamligining sehrli davo vositalaridan hisoblanadi.

Surxondaryo viloyatidagi qadimiy madaniy-meros obyektlari, arxitektura va arxeologik yodgorliklar dunyo hamjamiyatida katta qiziqish uyg'otib keladi. Vohamiz "Imom Abu Iso Muhammad at Termiziy", "Al-Hakim at-Termiziy", "Hoja Samandar Termiziy" "Xo'jamayxona" majmuasi, "So'fi Olloyor", "Xo'jaipok ota", "Omonxona" hamda "Sulton Saodat" majmualari, "Sangardak sharsharasi" kabilarni o'z ichiga oluvchi

ziyosat turizmi yoʻnalishi imkoniyatlari taqdim etadi. Surxondaryo viloyatining betakror tabiati, goʻzal dam olish maskanlari va shifobaxsh suv buloqlari, arxeologik yodgorlik va ziyosat joylari imkoniyatlaridan foydalanib, yangi turistik yoʻnalishlar ochish mumkin. Bu sohaga tadbirkorlik subʼektlarini faol jalb etgan holda, biz ziyosat turizmi, ekologik, maʼrifiy, etnografik, gastronomik turizm kabi boshqa tarmoqlarini rivojlantirishga alohida eʼtibor qaratishimiz zarur.

Surxondaryo viloyatining turizm salohiyatini yanada rivojlantirish, hududning noyob tarixiy-madaniy va meʼmoriy obidalari bilan turistlarni keng tanishtirish, zamonaviy turizm infratuzilmasini jadal rivojlantirish va koʻrsatilayotgan turizm xizmatlari sifatini takomillashtirish, ichki turizmni faollashtirish, yangi ish oʻrinlari yaratish hamda aholi daromadlari oʻsishini ragʻbatlantirish maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi: 2020-2021-yillarda Surxondaryo viloyatida turizmni rivojlantirish boʻyicha kompleks chora-tadbirlar dasturi ishlab chiqilgan .unga koʻra Surxondaryo viloyatida “Oltin uchburchak” ,Surxondaryo viloyatida turli ixtisoslikdagi kasalliklarga tashxis qoʻyish va davolash boʻyicha zamonaviy klinikalar faoliyatini yoʻlga qoʻyilmoqda va tibbiyot turizmini rivojlantirish borasida bir qancha qarorlar qabul qilingan.Surxondaryo viloyatiga qoʻshni davlatlar aholisining tashrifini sanitariya-epidemiologik talablarga qatʼiy rioya etgan holda koʻpaytirish, Surxondaryo viloyatida joylashgan Oks Aleksandriyasi (Kampirtepa) arxeologiya yodgorligini muhofaza qilish, infratuzilmasini rivojlantirish hamda ushbu obyektни sayyoxlar tashrif buyuradigan maskanga aylantirish , Surxondaryo viloyatining. Termiz tumanidagi “Qoratepa” va “Fayoztepa” hamda Shoʻrchi tumanidagi “Dalvarzintepa” yodgorligini muhofaza qilish, hududini obodonlashtirish, infratuzilmasini takomillashtirish va sayyohlar tashrif buyuradigan maskanlari mavjud. Taʼkidlash joizki, Surxondaryo viloyati turizm sohasini rivojlantirishga doir koʻplab ishlar, tadbirlar va islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, turistik dam olish maskanlari, joylashtirish vositalarining hamda havo, temiryoʻl va boshqa turdagi transport xizmatlarining soni va sifati oshishini ragʻbatlantirishga doir hukumat qarorlari qabul qilinmoqda. Surxondaryo viloyati madaniy meros obyektlarini konservatsiya va restavratsiya qilish, obodonlashtirish, sayyohlar uchun ommaviy koʻngilochar tadbirlar tashkil etish, mehmonxonalarda xizmat koʻrsatish sifatini yuksaltirish, zamonaviy infratuzilma obyektlari barpo etish borasida salmoqli ishlar amalga oshirilishga qaramasdan bir qancha muomalar koʻzga tashlanmoqda.Jumladan, Surxondaryo viloyatida turizmni yanada rivojlantirish uchun avvalo viloyat hududidagi infratuzulma obyektlar holatini yaxshi emasligi,yoʻllar, yoʻl koʻrsatgichlari, reklama banerlari, zamonaviy aloqa xizmatini yoʻlga qoʻyish kabi kamchiliklar mavjud. Mana shunday muaommolarni bartaraf eʼtish lozim.Bundan tashqari, kelgan turistlarni kutib olish va kuzatishdan tashqari, mehmonlarga turoperator agentliklari tomonidan sifatli xizmat koʻrsatish va yangi gʻoyalar bilan mujassamlashgan turistik dasturlarni taqdim etish, turistlarni jalb etish malakasi yetishmasligini koʻrishimiz mumkin. Ichki turizm sohasidagi katta imkoniyatlarni ham toʻliq ishga solish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://president.uz/uz/lists/view/1371>
2. www.president.uz/uz/lists/view/5552www.lex.uz/docs/6373735